

Co chcielibyście wiedzieć o basowaniu, ale zawsze wstydziście się zapytać... cz. II

No to jeszcze kilka odpowiedzi dla żądnych wiedzy podstawowej.

Pytanie jedenaste, czyli co to jest gryf, mostek, itd.?

Odpowiedź:

Elektryczna gitara basowa składa się z bardzo wielu elementów, ale nazwy niektórych z nich wciąż pojawiają się w różnych opisach. I tak, jeżeli postawimy przed sobą instrument pionowo, cieńszym końcem do góry, to widzimy po kolei, od góry:

- **główkę** a na niej nazwę lub logo producenta, czasem nazwę modelu gitary, na odwrotnej stronie bywa numer seryjny
- do główki przykręcone są **strojniki zwane też kluczami**, służące do mocowania i strojenia strun
- między główką a następnym elementem gitary zamocowane jest **siodełko**, czyli sztabka plastikowa, metalowa lub drewniana z naciętymi szczelinami na struny. Siodełko ustala rozstaw strun przy główce i zwykle jest tzw. progiem zerowym menzury instrumentu.
- To cienkie i długie to **gryf zwany też szyjką**, Musi być odporny na wyginanie, więc zbudowany jest z kilku warstw drewna i wewnątrz niego poprowadzony jest
- **pręt regulacyjny**, a czasem nawet dwa. Pręt jest z jednej strony solidnie zakotwiony, a z drugiej strony posiada nakrętkę regulującą napięcie pręta mogącego „pracować” wewnątrz kanału wyfrezowanego w gryfie. Dostęp do nakrętki jest przysłonięty przeważnie jakąś płytką i może ona znajdować się albo od strony główki, albo od strony korpusu gitary.
- Całość gryfu przykryta jest **podstrunnicą**. Podstrunnica posiada wyznaczone przez nabicie metalowych **prozków**, progi. Wykonana bywa z bardzo twardego drewna, grafitu a nawet kamienia! Może też nie posiadać progów, co pozwala wydobyć z instrumentu specyficzne brzmienie.
- **Progi** pozwalają nam precyzyjnie skracać drgającą część struny, przez jej dociśnięcie do prożka.
- Wzdłuż szyjki widzimy **struny**. Zwykle jest ich cztery, ale bywa nawet dwanaście. Struna zbudowana jest z rdzenia stalowego, na który nawinięta jest owijka, często wielowarstwowa. Materiał rdzenia i rodzaj owijki mają zasadniczy wpływ na brzmienie wydobywanych dźwięków. Podstawowe rodzaje owijek to wykonana z płaskiej taśmy używana w strunach typu „flatwound” popularnie nazywanych „szlifami” i owijka z okrągłego drutu, używana w strunach typu „roundwound”.
- Gryf łączy się z **korpusem** przy pomocy śrub w specjalnie wyfrezowanym gnieździe (typ **bolt on**). Gryf może też być wklejony w korpus, a nawet przechodzić przez niego do drugiego końca instrumentu (typ **neck thru**).
- **Korpus** może być wykonany z pełnego drewna, zwykle oklejonego innym w celach estetycznych, lub dla poprawy brzmienia instrumentu „z dechy”. Wpływa to na „sustain”, czyli długość wybrzmiewania nie tłumionej struny. Taki korpus nazywany jest „solid body”. Czasem pod wierzchnią warstwą korpusu czyli „topem” wydrążone są komory rezonansowe, mające „sustain” wydłużyć. Budowane też są korpusy niezbyt grube, ale puste wewnątrz typu „semi hollow”, zwane „półpudłami” po polsku. Gitary o klasycznym pudle rezonansowym korpusu mają nazwę „hollow body” i występują również w wykonaniach bez przetworników, jako instrumenty wyłącznie akustyczne.
- Na korpusie zamocowane są **przetworniki elektromagnetyczne** zwane z polską **przystawkami** (lub z angielską **pickupami**). Produkowanych jest kilka podstawowych typów:
  1. single (typ J) – jednocewkowy przetwornik, w którym pod każdą struną umieszczony jest skupiający linie sił pola magnetycznego nabiegunnik wykonany z ferromagnetycznego stopu lub spieku. Dość wrażliwy na zakłócenia zewnętrzne.
  2. dzielony, dwucewkowy (typ P) – znany powszechnie z basów Fendera typu

Precision, łączący zalety jedno i dwucewkowego przetwornika, świetnie odwzorowujący dynamikę gry w pełnym zakresie częstotliwości.

3. humbucker (typ H) – dwucewkowy przetwornik zbudowany z dwóch singli o cewkach nawiniętych w przeciwnych kierunkach co eliminuje większość zewnętrznych zakłóceń. Cewki są rozdzielone elektrycznie, w związku z tym można je ze sobą łączyć szeregowo, równolegle lub pobierać sygnał tylko z jednej z nich, co daje olbrzymie możliwości kształtowania brzmienia wzmacnianego sygnału już na etapie jego wytwarzania.
  4. soapbar (typ S) zwany mydełkiem – także przetwornik dwucewkowy, ale wykonywany w specyficzny sposób, nie pozwalający na kombinacje z cewkami. Daje silny, odporny na zakłócenia, o wyrównanej charakterystyce przenoszonych częstotliwości sygnał. Chętnie używany w basach z przedwzmacniaczem (tzw. aktywnych).
    - istnieją jeszcze przetworniki optyczne, piezoelektryczne, mikrofonowe i inne...
- Kolejny element to **mostek (bridge)** najczęściej pełniący też funkcję **strunociągu** – podpira on drugi koniec strun pozwalając na ustawianie ich menzury, akcji i rozstawu dzięki ruchomym, regulowanym elementom. Jest też miejscem zaczepienia strun na instrumencie. Czasem do zaczepienia strun służy oddzielny element – **strunociąg** (np. w instrumentach firm WARWICK, JOLANA, DEFIL, FRAMUS, HOHNER...)
  - **Potencjometry (pot) i przełączniki (switch)** służące do regulacji poziomu sygnału oraz zmiany parametrów filtrów częstotliwości umieszczone są zwykle w pobliżu **gniazda**, w które wpina się **przewód gitarowy**.
  - Ostatni element to **zaczep na pasek** – dobrze jest wyposażyć ten zaczep w tzw. **straplock** czyli taki dynks zabezpieczający pasek przed odpięciem się w najmniej oczekiwanym momencie, np. podczas popisowej solówki albo wtedy kiedy trzęsiemy równo dyńkami „dla szatana”, wymachując zamasyżycie gitarami.
  - Niezbędny dodatek to oczywiście **pasek gitarowy** – najlepiej szeroki, o regulowanej długości i solidnych zaczepach oraz
  - **przewód gitarowy** – z niskoszumowego, ekranowanego kabelka, w odpornej na uszkodzenia, elastycznej koszulce, zakończony wysokiej jakości **wtyczkami typu jack 6,3mm** o odpornej na uszkodzenia obudowie.

Pytanie dwunaste, czyli co to jest tabulatura i czym różni się od nut?

Odpowiedź:

Tabulatura jest dzieckiem „Notatnika Windows” i powstała jako prosty sposób zapisania **dźwięków** melodii, granej na gitarze lub basie. Tabulatura nie niesie żadnej informacji poza tą **jakie dźwięki** trzeba zagrać. Może służyć tylko jako pomoc dla kogoś kto melodię zna lub ma jej nagranie, a nie potrafi usłyszeć z jakich ona konkretnie dźwięków się składa i nie wie gdzie te dźwięki znaleźć na gitarze. Tabulatura nie pokazuje **jak** zagrać te dźwięki!

Nuty są uniwersalnym i bardzo rozwiniętym systemem zapisu **muzyki**. Niosą oprócz informacji o wysokości dźwięków (czyli tego co **pokazuje** tabulatura), także informacje o długości ich trwania, dynamice, sposobie wydobywania, metrum i tempie utworu, sposobie frazowania, specjalnych technikach wykonawczych, tonacji utworu i tysiące innych wskazówek, pozwalających zagrać zupełnie sobie nieznaną melodię, dokładnie tak jak powinna zabrzmieć. O precyzji tego systemu świadczy fakt, że istnieją setki programów komputerowych, odtwarzających **muzykę** z jej zapisu nutowego.

Nie ma ani jednego, który zagrałby **melodię** na podstawie tabulatury. Co więcej, żaden ze zwolenników tabulatury też tego nie robi, jeżeli z góry nie wie jak ta melodia ma zabrzmieć!

Oczywiście tabulaturę gitarową z zapisu nutowego stworzy niemal każdy edytor nut, ale w drugą stronę to nie zadziała!

Na inne pytania czekam! Odpowiem na blogu albo ja, albo ktoś inny. Kto pyta nie błądzi!

Są wśród „basoofkowiczów” specjaliści od „klangu”, od akordów, od tappingu.

Zadajcie konkretne, szczegółowe pytanie a sami zdziwicie się jak wielu będzie chętnych do pomocy. Nie wstydzcie się pytać! Każdy kiedyś zaczął i nie ma głupich pytań...